

SALUT

El vapor sense llei dels cigarrets electrònics

Els científics alerten dels perills per a la salut d'uns productes cada vegada més populars

El fenomen dels e-cigarrets està creixent més de pressa que la seva regulació. Mentre es debat el seu marc legal, el negoci es dispara, però alguns científics ja han advertit dels seus possibles efectes nocius.

IU ANDRÉS / ARNAU NADEU

BARCELONA. No és tabac, però té el mateix sabor. No fa combustió, però s'encén. I no treu fum, sinó vapor. Però, fruit d'aquests nous dispositius, el gest de posar-se un cigarret a la boca i fumar ha tornat a aparèixer en llocs on semblava que havia desaparegut per sempre, com els aeroports, les universitats, el metro o, fins i tot, els hospitals.

Els e-cigarrets, o cigarrets electrònics, s'estan convertint en un fenomen social que ha explotat en els últims mesos i que s'ha traduït en un boom de botigues especialitzades. Tot i que no hi ha estudis conclouents ni de la seva eficàcia per deixar de fumar ni dels seus efectes sobre la salut, els distribuïdors asseguren que els beneficis són visibles i immediats, i molts usuaris confirmen que han aconseguit deixar de fumar amb aquests dispositius. Mentrestant, les administracions se'n mantenen al marge i les empreses aprofiten el buit legal per vendre uns dispositius que es comercialitzen en qualsevol establiment sense les restriccions del tabac ni els controls dels medicaments.

Malgrat l'oblit administratiu, la proliferació d'aquests dispositius sí que ha inquietat, però, els professionals sanitaris. "Hi ha indicis que en el vapor dels cigarrets electrònics hi ha alguns productes tòxics coneguts", afirma Joan Ramon Villalbí, doctor en medicina i president del Consell Assessor sobre Tabaquisme a Catalunya. Unes substàncies que, com la nicotina, varien segons la marca i el model en qüestió. En aquest sentit, l'Organització Mundial de la Salut (OMS) va desaconsellar fa un mes l'ús dels e-cigarrets fins que no se'n comprovi la seguretat i l'efectivitat, mentre que l'agència reguladora nord-americana FDA ja està estudiant la possibilitat de prohibir-ne la venda online.

De fet, les advertències contra els possibles efectes nocius d'aquests dispositius se succeeixen paral·lelament a l'auge del producte. Sense anar més lluny, l'edició de setembre de la revista 60 Millions de Consom-

mateurs, depenent del govern francès, publica un estudi que ha detectat que el vapor dels cigarrets electrònics presenta substàncies que, en grans dosis, són cancerígenes. A més, també alerta que l'etiquetatge d'aquests productes no es correspon amb el que realment contenen.

Més enllà de la seguretat

Però la preocupació dels professionals sanitaris no es limita a la seguretat d'aquests dispositius. "No es tracta només d'un debat científic, sinó de valors", adverteix Villalbí. I és que els e-cigarrets es poden utilitzar en espais on està prohibit fumar tabac, cosa que significa un "canvi social important" perquè "pot reparèixer l'hàbit de fumar que s'havia aconseguit despopularitzar", alerta el doctor.

Una opinió que xoca frontalment amb la dels distribuïdors, que reconeixen que els efectes encara són desconeguts, però ho relativitzen al costat de l'eficàcia demostrada contra el tabac, que també compta amb estudis que ho corroboren, com un test clínic recent de la University East of London. "No són bons? Potser no, però el tabac segur que no ho

és", defensa Isaac Higuera, responsable d'Ivapeo, que afegeix que "l'avantatge dels e-cigarrets a curt termini és evident".

Per la seva banda, la Generalitat, que no té competències en aquesta matèria, ha donat suport a la iniciativa de la Xarxa Catalana d'Hospitals Sense Fum, que recomana prohibir l'ús dels cigarrets electrònics a l'interior dels centres sanitaris.

"Mentre esperem les regulacions del ministeri de Sanitat i de la Unió Europea, només podem limitar-nos a donar suport a aquestes iniciatives sectorials", diu Esteve Saltó, responsable d'investigació i formació en educació sanitària i programes de salut. Des del ministeri espanyol asseguren que no compten amb la base legal per poder fer inspeccions -perquè els e-cigarrets no són productes de tabac ni tampoc medicaments- i no concreten la regulació que voldrien ni en quin sentit votaran quan el Consell de la UE ho deliberi. Mentrestant, i com apunta el doctor Saltó, l'únic que es pot fer "és alertar la població dels possibles perills" d'aquests dispositius, "però sense alarmar".

Canvi d'hàbits
Amb l'auge dels e-cigarrets s'han recuperat escenes oblidades de gent 'fumant' en llocs ara prohibits

"No sé si són perillosos, però m'estan ajudant molt"

Reportatge

A.N.
CORNELLÀ DE LLOBREGAT

Passar de fumar tres paquets de tabac al dia a només quatre o cinc cigarrets diaris ja és un èxit que demostra l'eficàcia dels e-cigarrets per deixar de fumar. Almenys això és el que creu Pep Sendra, un fumador de tota la vida -va provar el primer cigarret quan només tenia 16 anys- que, malgrat que encara no ha aconseguit deixar el tabac del tot, veu la fita cada cop més a prop. "Ho havia intentat amb xiclets i pegats de nicotina, amb home-

opatia i amb altres mètodes alternatius, però mai me n'havia sortit", explica Sendra, mentre aspira el vapor del seu inseparable cigarret electrònic assegut en una taula de La Bodega del Museu, el seu restaurant de Cornellà de Llobregat. "L'ansietat que em suposava deixar de fumar ha desaparegut amb aquest dispositiu, és una gran alternativa", afegeix.

Sendra va plantejar-se provar els e-cigarrets després d'informar-se a la xarxa sobre els seus pros i contres. "Vaig llegir tant la versió positiva com la negativa, que alertava de possibles efectes nocius -assegura-, però de seguida vaig creure que tenia més avantatges que inconvenients". Primer va provar models de poca autonomia i finalment va aca-

bar trobant el dispositiu que li ha permès estar més de sis hores sense fumar tabac, "una cosa impensable fa dos mesos i mig", recorda Sendra. "No sé si els cigarrets electrònics són perillosos, però m'estan ajudant molt -afirma-, i el que sí que sé és que pitjor que el tabac segur que no són". De fet, n'està tan satisfet que els ha recomanat a clients i amics. "La meua intenció és deixar de fumar tant tabac com e-cigarrets, i això m'està funcionant", celebra.

Una 'crossa' qüestionable

Com la majoria de fumadors, el tabac és per a Sendra un hàbit que va molt més enllà del cigarret. "Per a mi un cigarret és una crossa", explica. "Quan estava a l'ordinador, quan parlava per telèfon, quan prenia un cafè, sempre necessitava tenir un cigarret a la mà", assegura Sendra. I afegeix: "Ara el cigarret electrònic també em permet fer-ho i per això em va tan bé". No obstant això, aquesta substitució pot ser poc be-

L'èxit dels e-cigarrets s'ha traduït en un boom de botigues. CÈLIA ATSET

ESCENA OBLIDADA
Pep Sendra fumant un cigarret electrònic a l'interior de La Bodegueta del Museu, el seu restaurant de Cornellà de Llobregat. MANOLO GARCÍA

neficiosa per aconseguir la desitjada fita de deixar de fumar. Així ho adverteix Silvia Granollers, infermera especialitzada en tabac i que ha ajudat un gran nombre de pacients a abandonar aquest hàbit. I és que, teràpia farmacològica a banda, "la clau per deixar el tabac és trencar les rutines -explica-, i això només s'aconsegueix amb una teràpia conductual adequada".

Segons Granollers, els e-cigarrets no només presenten dubtes pel que fa a la seva seguretat, sinó que a més substitueixen el tabac tradicional "sense deixar marge a canvis de conducta que són essencials per deixar de fumar". En aquest sentit, la reintroducció dels cigarrets -tot i que electrònics- en llocs on no es pot fumar tampoc és beneficiosa. "Veure altra gent fumant és un handicap més que dificulta l'esforç per deixar-ho", assegura la infermera. Un "pas enrere" que pot "desmuntar tot el que s'havia aconseguit fins ara en el camp del tabaquisme".

Controvèrsia

Del fum prohibit a l'aire desconegut

Buit legal

Els cigarrets electrònics no tenen les limitacions del tabac ni han de superar els controls dels medicaments. Mentre no es regulin, es poden comercialitzar lliurement.

Substàncies nocives

Els científics adverteixen que els líquids i els vapors contenen substàncies potencialment cancerígenes. L'OMS en desaconsella l'ús fins que s'analitzin a fons.

Eficàcia contra el tabac

Els distribuïdors asseguren que els beneficis dels e-cigarrets són visibles i immediats. Un test clínic britànic recent confirma que són eficaços per deixar de fumar.

Un cigarret amb bateria

Un cigarret electrònic consta d'una embocadura, un dipòsit per als líquids i una bateria recarregable. Un atomitzador converteix els líquids en els vapors que s'inhalen.

Esteve Fernández

CAP DE TABAQUISME DE L'ICO

"Trenquen la desnormalització del tabac"

● **¿Ajuden a deixar de fumar, els cigarrets electrònics?**

Es tracta d'un producte que podria tenir beneficis, però no s'ha demostrat. Tenim alguna experiència concreta, però cap evidència. I cap estudi que estableixi si hi ha efectes secundaris o substàncies nocives per a la salut.

● **Per què en recomanen la prohibició als hospitals?**

Perquè aquests cigarrets trenquen la desnormalització del tabac. Es poden utilitzar en llocs on no es pot fumar i això va en contra de tot el que hem fet fins ara.

● **Com s'han de regular?**

Si es volen vendre com un mitjà per deixar de fumar, suposant que superin els estudis que demostrin la seva eficàcia, haurien de seguir els mateixos controls que els medicaments i s'haurien de vendre pels canals habituals. És a dir, en farmàcies i amb la prescripció mèdica pertinent.

● **Què haurien de fer els governs mentre arriba una regulació?**

Aplicar la normativa dels cigarrets normals. Ens semblaria molt bé que la prohibició als hospitals es fes extensible a la resta de llocs on no es pot fumar. Així no interferirien en la desnormalització. No diem que s'hagin de prohibir, però sí limitar. I que no es puguin vendre amb falses promeses.

La CE vol que només es comprin a les farmàcies

La UE tramita una directiva que regularà la venda dels cigarrets electrònics

LAIA FORÈS
BRUSSEL·LES

¿Els cigarrets electrònics són un medicament per deixar de fumar? La Unió Europea intenta des de fa mesos respondre a aquesta pregunta, i de moment encara no n'ha tret l'entrellat. Els socis europeus estan tramitant una reforma de l'actual directiva del tabac que inclourà la regulació de la venda dels e-cigarrets a tota la UE. Actualment no existeix cap normativa comunitària sobre els cigarrets electrònics, però hi ha països que han impulsat lleis estatals, com Alemanya i Portugal, que consideren els e-cigarrets un medicament. Altres socis, com Espanya, no tenen cap tipus de regulació i esperen el veredict de l'Europa.

La voluntat de la Comissió Europea és evitar que la venda massiva dels cigarrets electrònics es tradueixi en un pas enrere en les polítiques contra el tabac i inciti els més joves a consumir-ne. Brussel·les vol que es considerin un medicament els cigarrets electrònics que superin un límit de nicotina. Això implicaria estrictes controls, els mateixos que passen els medicaments, i només es podrien vendre a les farmàcies.

Les botigues que han proliferat arreu dedicades exclusivament a la venda de cigarretes electrònics haurien de tancar o només podrien vendre e-cigarrets amb límits molt bai-

xos de nicotina. "Els e-cigarrets han de ser segurs i de bona qualitat. I no poden ser una via per a la gent jove per enganxar-se al tabac", explica la portaveu comunitària de Salut, Aikaterini Apostola.

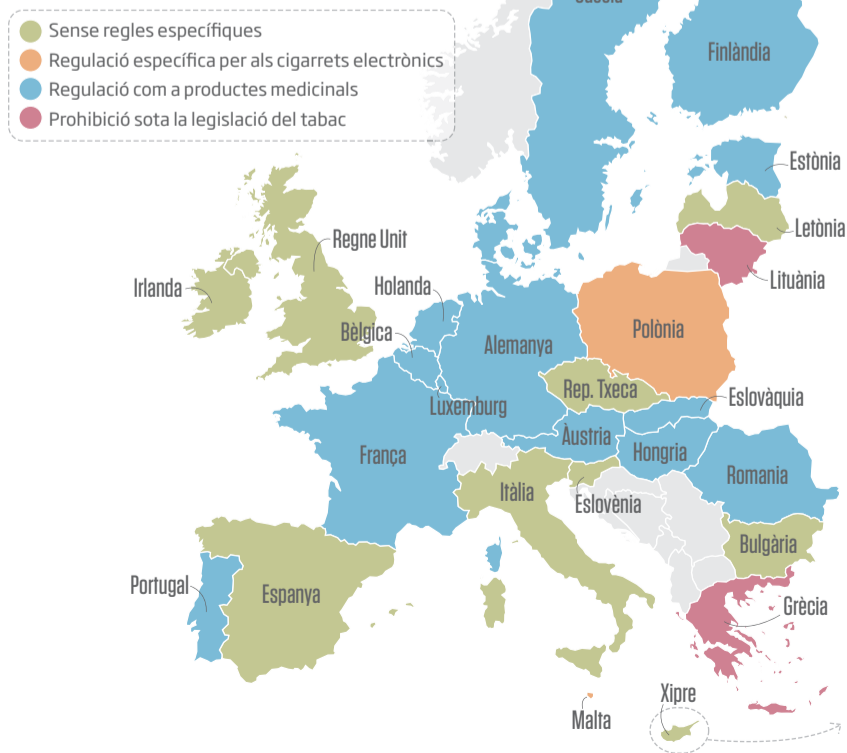
En el text de la nova directiva acordat entre els governs europeus, els e-cigarrets es consideren un producte farmacèutic, tal com proposa la Comissió Europea. Però la norma no ha pogut escapar de les pressions del potent lobi de la indústria del tabac, que ha aconseguit que en la lletra petita de la directiva s'hi afegeixi una frase per permetre que, tot i ser considerats un medicament, els cigarrets electrònics es puguin vendre en altres establiments. D'aquesta manera, el producte haurà de passar estrictes controls de qualitat però es podrà vendre en botigues normals.

La directiva encara ha de passar pel tràmit parlamentari abans de poder entrar en vigor l'any que ve. L'Eurocambra votarà el text en la pròxima sessió plenària, aquest mes. Fonts del Parlament Europeu asseguren que el punt dels e-cigarrets és molt controvertit i que en les esmenes es podria modificar el text final de la directiva.

La UE regularà la venda però no la prohibició dels e-cigarrets en llocs on no es pot fumar tabac. Aquesta decisió correspon als estats membres. —

La regulació dels cigarrets electrònics a la Unió Europea

Dades del març del 2013

Font: Comissió Europea / Gràfic: E. Forroll